

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 2To/96/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1521010241
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Šamko
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1521010241.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Šamka a sudcov JUDr. Magdalény Blažovej a JUDr. Márie Šimkovej v trestnej veci obžalovaného J. D. stíhaného pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. c) Tr. zák., o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 3T/36/2021 zo dňa 30.09.2021, na verejnom zasadnutí konanom dňa 12.januára 2022 takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. sa odvolanie obžalovaného J. D., nar. XX.XX.XXXX z a m i e t a .

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 3T/36/2021 zo dňa 30.09.2021 bol obžalovaný J. D. uznaný vinným zo spáchania prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. c) Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

hoci mu z ustanovenia § 62 a nasl. Zákona o rodine č. 36/2005 Z. z. vyplýva povinnosť prispievať na výživu svojich maloletých synov S. J., nar. XX.XX.XXXX a T. J., nar. XX.XX.XXXX, obaja trvale bytom T., Q. XXXX/XX v mieste bydliska a ani na inom mieste opakovane, riadne a včas neplnil svoju povinnosť vyživovať od mesiaca január 2020 doposiaľ, a hoci mu výška tejto povinnosti bola stanovená rozsudkom Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 18P/12/2017-91 zo dňa 13.09.2017, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 16.10.2017, kde súd zveril maloleté deti do osobnej starostlivosti matky, ktorá ich bude zastupovať a spravovať ich majetok a zaviazal ho platiť na výživu maloletého S. J. sumu 160,- Eur a na maloletého T. J. platiť na výživu sumu 140,- Eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky poškodenej P. D., nar. 23.11.1976, trvale bytom Q. XX, T., v dôsledku čoho mu vznikol dlh na výživnom za obdobie od mesiaca január 2020 vrátane doposiaľ v celkovej výške 6300,- Eur, pritom v uvedenom období bol riadne zamestnaný a uvedeného konania sa J. D. dopustil hoci bol v predchádzajúcich dvadsiatich štyroch mesiacoch za taký čin odsúdený a to trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 3T 80/2018 zo dňa 16.11.2018, právoplatným dňa 09.01.2020, za prečin zanedbanie povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Trestného zákona.

Za to mu bol podľa § 207 ods. 3 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2, § 36 písm. l), § 37 písm. m) Tr. zák. uložený trest odňatia slobody vo výmere 18 mesiacov. Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. bol obžalovaný pre výkon trestu zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie obžalovaný J. D., ktoré odôvodnil osobitným písomným podaním tak, že na plnenie vyživovacej povinnosti nemal prostriedky a to z objektívnych dôvodov ako sú opakované útoky na jeho osobu zo strany exmanželky a dopad pandémie koronavírusu, kedy mal značené problémy s pracovnými podmienkami a uplatnením sa v zamestnaní a hľadaním si ďalšej práce navyše, aby si povinnosť mohol splniť. Žiada odvolací súd, aby po posúdení dôkaznej situácie zrušil pôvodný odsudzujúci rozsudok a zbavil ho obžaloby v celom rozsahu.

Krajský súd vykonal verejné zasadnutie v neprítomnosti obžalovaného podľa § 293 ods. 5 Tr. por., nakoľko upovedomenie o konaní verejného zasadnutia bolo obžalovanému doručené riadne a včas, pričom obžalovaný bol aj poučený v upovedomení o možnosti konania verejného zasadnutia bez jeho prítomnosti. Obžalovaný J. D. prevzal upovedomenie o konaní verejného zasadnutia dňa 03.01.2022 (dňa 04.01.2022 bola už doručka vrátená na krajský súd), teda bola zachovaná pre obžalovaného lehota na prípravu, pričom v upovedomení bol aj výslovne poučený o možnosti konania verejného zasadnutia v jeho neprítomnosti ako aj o § 120 ods. 2 Tr. por., t. j. o tom, aké náležitosti musí spĺňať ospravedlnenie obžalovaného zo zdravotných dôvodov. Dňa 03.01.2022 bol aj telefonicky upovedomený krajským súdom o termíne konania verejného zasadnutia. Dňa 11.01.2022 bol doručený na krajský súd mail, ktorý nebol podpísaný zaručeným elektronickým podpisom, v ktorom sa uvádza, že ho píše obžalovaný J. D., pričom žiada o odročenie verejného zasadnutia, nakoľko jeho spolubývajúcí boli pozitívne testovaní na covid-19 a on musí zostať v karanténe. Zároveň bol v obsahu mailu uvedený aj návrh na vypočutie syna obžalovaného. Podľa názoru krajského súdu takéto ospravedlnenie nebolo možné akceptovať, nakoľko nespĺňa náležitosti vyžadované ustanovením § 120 ods. 2 Tr. por. Obžalovaný nijakým hodnoverným spôsobom nepreukázal svoje tvrdenia, napríklad dokladom o tzv. karanténnej práceneschopnosti, respektíve iným dokladom od lekára, z ktorého by vyplývalo, že skutočne nastala situácia, ktorá bola opísaná v uvedenom mailovom podaní. Vzhľadom k tomu, že ospravedlnenie obžalovaného nespĺňalo zákonné náležitosti, nebolo možné na neho prihliadnúť a bolo preto povinnosťou krajského súdu vykonať verejné zasadnutie v neprítomnosti obžalovaného. Odvolací súd neakceptoval ani návrh obžalovaného na vypočutie jeho syna, nakoľko obžalovaný vôbec nešpecifikoval prečo by mal byť výsluch tohto svedka dôležitý pre vedenie trestného stíhania ohľadne trestného činu zanedbania povinnej výživy, pričom nič nebránilo obžalovanému v tom, aby takéto okolnosti uviedol, respektíve, aby žiadal tohto svedka vypočuť už v konaní pred okresným súdom, respektíve pri podaní odvolania voči napadnutému rozsudku. Krajský súd považuje skutkový stav zistený okresným súdom za riadne ustálený a nevidí žiadny dôvod, kvôli ktorému by bolo nutné vypočuť syna obžalovaného.

Poškodená P. D. na verejnom zasadnutí uviedla, že obžalovaný odo dňa rozhodnutia okresného súdu neuhradil žiadnu sumu na výživnom, o deti naďalej nejaví žiadny záujem, pričom deti naďalej navštevujú povinnú školskú dochádzku. Pokiaľ sa obžalovaný v odvolaní odvoláva na covid, tak jej je to divné, nakoľko výživné neplatí od roku 2017.

Prokurátor krajskej prokuratúry na verejnom zasadnutí uviedol, že navrhuje odvolanie obžalovaného zamietnuť ako nedôvodné.

Krajský súd v Bratislave podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo a zistil, že podané odvolanie obžalovaného nie je dôvodné.

Podľa § 319 Tr. por. odvolací súd odvolanie zamietne, ak zistí, že nie je dôvodné.

Odvolací súd je názoru, že v konaní pred okresným súdom ako súdom prvého stupňa nedošlo k žiadnym takým chybám, ktoré by mohli mať vplyv na objasnenie skutkového stavu veci, pričom na hlavnom pojednávaní boli vykonané všetky dostupné a potrebné dôkazy nevyhnutné pre spravodlivé rozhodnutie súdu s tým, že súd prvého stupňa vykonané dôkazy správne a logicky vyhodnotil a to spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniu § 2 ods. 12 Tr. por.

V danej trestnej veci nebolo medzi stranami sporné a vyplýva to nepochybne aj zo zabezpečených listinných dôkazov a to súdnych rozhodnutí, či rodných listov detí, že obžalovaný má vyživovaciu povinnosť voči svojim dvom maloletým synom a to vo výške 160 euro na syna S.J. a vo výške 140 euro na syna T.J., pričom týmito sumami musí prispievať do 15. dňa mesiaca vopred k rukám matky. Táto jeho vyživovacia povinnosť mu bola stanovená rozsudkom Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 18P/12/2017 zo dňa 13.09.2017, právoplatným dňa 16.10.2017. Rovnako tak nebolo medzi stranami sporné, že obžalovaný si túto svoju vyživovaciu povinnosť riadne neplní a do dňa vyhlásenia napadnutého rozsudku okresného súdu (t. j. do 30.09.2021) dlžní na výživnom sumu v celkovej výške 6.300 euro. Zo zabezpečených správ zo škôl, ktoré navštevujú deti obžalovaného možno vyvodiť, že maloletí synovia obžalovaného nie sú schopní sami sa živiť, nakoľko navštevujú školskú dochádzku.

Napokon, obžalovaný tieto nepochybne zistené skutkové okolnosti ani nenamietal a to ani v konaní pred okresným súdom a ani v podanom odvolaní.

Pokiaľ obžalovaný v priebehu súdneho konania uvádzal, že nemal dostatočné príjmy na úhradu vyživovacej povinnosti (obžalovaný uvádzal čistý mesačný príjem vo výške 900 euro) a že musel uhrádzať aj iné výdavky, tak odvolací súd pripomína znenie ustanovenia § 62 ods. 1 zák. č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len zákon o rodine), ktoré stanovuje, že plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť, pričom podľa § 62 ods. 5 zákona o rodine má výživné prednosť pred inými výdavkami rodičov.

Obžalovaný nemal žiadny objektívny dôvod (napríklad dlhodobá zdravotná nespôsobilosť vykonávať prácu a podobne), ktorý by mu bránil v pracovnej činnosti, bol v rozhodnom čase zamestnaný, poberal mzdu, pričom sám uvádzal čistý mesačný príjem vo výške, z ktorej bolo možné uhrádzať výživné, respektíve nič obžalovanému nebránilo v tom, aby sa pokúsil nájsť si prípadne aj lepšie platené zamestnanie alebo aj viac súbežných pracovných pomerov (napríklad v kombinácii s brigádou a podobne), aby tak mohol dostať svojej zákonnej povinnosti uhrádzať výživné na svoje maloleté deti (prípadne aspoň požiadať súd o zníženie svojej vyživovacej povinnosti). Z vykonaného dokazovania pritom vyplynulo nielen to, že obžalovaný vôbec (teda ani čiastočne) neuhrádzal výživné na svoje maloleté deti, ale ani o svoje deti neprejavoval žiadny záujem.

Pokiaľ teda obžalovaný namietal v podanom odvolaní, že výživné nehradil z objektívnych dôvodov, tak mu nie je možné dať za pravdu. Krajský súd opakuje, že obžalovaný nemá žiadne zdravotné problémy a ani iné obmedzenia, z ktorých by sa dalo vyvodiť, že nie je objektívne schopný vykonávať pracovnú činnosť tak, aby mohol hradiť dlžné výživné, pričom obžalovaný nepredložil žiadne doklady (napríklad listinné), z ktorých by vyplývalo, že sa dlhodobo a neúspešne pokúšal nájsť si iné zamestnanie, respektíve z ktorých by vyplývalo, že vyvíja konkrétne aktivity, aby si našiel aj ďalšie zamestnanie a aby dokázal svojim deťom ako ich rodič zabezpečiť finančné prostriedky na krytie ich životných potrieb. Poukaz obžalovaného na pandémiu koronavírusu sa preto javí ako účelová obhajoba, nakoľko z ničoho nevyplýva, že by práve pandémia zabránila obžalovanému, aby mohol uhrádzať svoju vyživovaciu povinnosť. To platí o to viac, keď obžalovaný nehradí vyživovaciu povinnosť dlhodobo (fakticky už niekoľko rokov). Pokiaľ obžalovaný v podanom odvolaní poukazoval aj na útoky jeho bývalej manželky na neho, čo mu má brániť v hradení vyživovacej povinnosti, tak ide o irelevantnú námietku, nakoľko žiadne prípadné útoky poškodenej na obžalovaného sa nedajú zo spisu vyvodiť a už vôbec, že by to mala byť práve poškodenej, ktorá by mala brániť obžalovanému v hradení výživného. Práve naopak, je to poškodenej, ktorá sa dožaduje, aby si obžalovaný hradil túto svoju zákonnú povinnosť a preto by bolo nelogickým, aby zároveň konala tak, aby si ju obžalovaný hradiť nemohol.

V tomto smere krajský súd poukazuje aj na judikatúru Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 4Tdo 250/2012, ktorý celkom správne uviedol, že trestná zodpovednosť za prečin zanedbania povinnej výživy nemôže byť spochybnená len preto, že páchatel má viaceré vyživovacie povinnosti (viac detí). Plodenie detí nie je šport ani zábava, hoci sa to niektorým jedincom môže na začiatku zdať. V skutočnosti tým ale budúci rodič berie na seba povinnosť a zodpovednosť, ktorá ho sprevádza celý život. Preto je nevyhnutné, aby sa správal tak, aby svojim záväzkom a povinnosťami dokázal vždy a za všetkých okolností dostať.

Krajský súd uzatvára, že obžalovaný nehradil dlžné výživné nie preto, že ho hradiť nemohol, ale preto, že ho hradiť nechcel. Obžalovaný teda nehradil výživné úmyselne, tak ako to vyplýva aj z tzv. právnej vety napadnutého rozsudku. Súd prvého stupňa preto správne vyvodil úmyselné zavinenie obžalovaného vo vzťahu k základnej skutkovej podstate prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Tr. zák.

Okresný súd postupoval správne aj v tom, keď obžalovaného uznal vinným aj zo spáchania kvalifikovanej skutkovej podstaty predmetného prečinu (§ 207 ods. 3 písm. c) Tr. zák.), pretože z trestného rozkazu Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 3T/80/2018 zo dňa 16.11.2018, právoplatného dňa 09.01.2020 vyplýva, že bol odsúdený za spáchanie prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Tr. zák. Obžalovaný o tomto odsúdení mal vedomosť a preto jeho úmyselným zavinením bol pokrytý aj znak kvalifikovanej skutkovej podstaty stíhaného prečinu.

Odvolačný súd sa stotožňuje so súdom prvého stupňa, že z hľadiska druhu trestu bolo nutné uložiť obžalovanému nepodmienečný trest odňatia slobody, nakoľko obžalovaný je recidivistom, ktorý sa opakovane dopustil zhodného trestného činu a v jeho prípade už ide o sústavné ignorovanie vyživovacej povinnosti voči svojim deťom fakticky od začiatku jej stanovenia v civilnom procese. Obžalovaný sa pritom stíhanej trestnej činnosti dopustil v priebehu plynutia skúšobnej doby podmienečného odsúdenia za spáchanie totožného trestného činu (v zmysle § 49 ods. 2 Tr. zák. je pritom vylúčené opätovné ukladanie podmienečného trestu obžalovanému) a preto je zjavné, že len uloženie podmienečného trestu nevedlo k jeho náprave, k jeho náprave by nevedlo ani ukladanie alternatívnych trestov a je nutné pristúpiť k uloženiu nepodmienečného trestu odňatia slobody.

Pokiaľ ide o konkrétnu výmeru ukladaného nepodmienečného trestu odňatia slobody tak súd prvého stupňa pri ukladaní trestu správne vychádzal primárne zo závažnosti prečinu, zo spáchania ktorého bol obžalovaný uznaný za vinného (§ 207 ods. 3 Tr. zák.) a ktorú určuje už zákonodarca stanovením rozpätia trestnej sadzby, pričom v danom prípade je výška trestnej sadzby stanovená zákonom vo výmere 1 rok až 5 rokov. Súd prvého stupňa zistil poľahčujúcu okolnosť spočívajúcu v tom, že obžalovaný sa k spáchaniu trestnej činnosti priznal (§ 36 písm. l) Tr. zák.) ako aj priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m) Tr. zák. spočívajúcu v tom, že obžalovaný už bol v minulosti súdne trestaný (t. j., že bol súdne trestaný aj za iný trestný čin, než zanedbanie povinnej výživy, ktoré nie je možné brať do úvahy ako priťažujúcu okolnosť, nakoľko je súčasťou kvalifikovanej skutkovej podstaty stíhaného trestného činu; obžalovaný bol v minulosti uznaný za vinného aj zo spáchania prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. a to rozsudkom Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 9T/15/2018 zo dňa 12.11.2020, pričom tohto skutku sa dopustil voči svojej bývalej manželke). Ustálenie poľahčujúcej okolnosti v zmysle § 36 písm. l) Tr. zák. nepovažuje odvolací súd za správne, nakoľko obžalovaný síce pripustil, že svoju zákonom stanovenú povinnosť vyživovať svoje deti nehradil vôbec, avšak namietal, že to bolo z objektívnych dôvodov, čo napokon potvrdzuje aj obsah jeho odvolania. Z uvedeného preto vyplýva, že celkom určite sa obžalovaný k žalovanému trestnému činu nepriznal tak, ako to vyžaduje ustanovenie § 36 písm. l) Tr. zák. Krajský súd však toto pochybenie nemohol napraviť, nakoľko by išlo o zmenu v neprospech obžalovaného na podklade odvolania obžalovaného, čo Trestný poriadok nepripúšťa (§ 322 ods. 3 Tr. por.).

Vzhľadom k uvedenému, okresným súdom ukladaný trest odňatia slobody obžalovanému vo výmere 18 mesiacov, t. j. pri dolnej hranici trestnej sadzby je zákonný, spravodlivý a zodpovedá osobe obžalovaného, ktorý je recidivista ako aj okolnostiam prípadu, z ktorých vyplýva, že obžalovaný dlhodobo finančne zanedbáva svoje maloleté deti a nesnaží sa ani aspoň čiastočne plniť si svoju vyživovaciu povinnosť. Rovnako tak je uloženie tohto trestu adekvátnym z hľadiska generálnej prevencie, nakoľko trest musí byť aj taký, aby odradil iné osoby od páchania trestnej činnosti, t. j. súd musí dať najavo, že sústavné (dlhodobé) a bezdôvodné nehradenie vyživovacej povinnosti rodiča voči svojim deťom nie je možné tolerovať. To platí o to viac, keď ide o osobu, ktorá sa úmyselnej trestnej činnosti dopustila v skúšobnej dobe podmienečného odsúdenia za spáchanie iného jeho trestného činu.

V súlade so zákonom je aj výrok okresného súdu o zaradení obžalovaného pre výkon trestu do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, nakoľko obžalovaný nebol doposiaľ vo výkone trestu odňatia slobody za spáchanie úmyselnej trestnej činnosti.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti krajský súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustná sťažnosť.